

Mreža za borbu protiv beskućništva: Ljudi bez krova nad glavom u Beogradu i dalje na listi čekanja za hitan smeštaj, uslovi u jedinom Prihvatištu za odrasla i stara lica u Beogradu, kao i u Prenoćištu su nedovoljno dobri

Mnogi bez krova nad glavom mesecima unazad ne mogu da pristupe jedinom Prihvatištu za odrasla i stara lica u Beogradu, kao ni *ad hoc* usluzi Prenoćišta. Ljudi u potrebi se osim sa nedovoljnim kapacitetom i očiglednom listom čekanja, suočavaju i sa nedovoljno dobrim uslovima u ovim ustanovama tj. prostorima.

Ističemo da uvažavamo napore svih stručnih radnica i radnika u ustanovama socijalne zaštite koji se trude da obezbede zaštitu za što više ljudi uprkos svim ograničenjima, i pozivamo nadležne da obezbede ukupno poboljšanje uslova u uslugama za ljude koji ih koriste, ali i radnih uslova za zaposlene. Pomenute usluge su zamišljene da imaju urgentni karakter i moraju da budu hitno pristupačne svima, uz svu potrebnu podršku i čuvanje dostojanstva.

Poslednjih meseci smo više puta ukazivali na problem nedovoljnih kapaciteta Prihvatišta za odrasla i stara lica i Prenoćišta. Uprkos činjenici da nadležni u medijima tvrde da kapaciteta za prihvatanje svih u potrebi za hitnim smeštajem ima - to nije slučaj. O tome svedoče organizacije članice Mreže koje pružaju podršku ljudima da ostvare ovo pravo, kao i **zvaničan odgovor iz institucije na tu temu**. Činjenica je i da **ubacivanje dodatnih dušeka u krcate prostore ne predstavlja suštinsko unapređenje uslova u ovim ustanovama** koji bi obezbedili poštovanje prava na privatnost i dostojanstva ljudi.

Ranije, Prihvatište je imalo 104 mesta, što je i tada bilo nedovoljno naspram potreba. Objekat koji se od prošle godine koristi u svrhu Prihvatišta ima oko 75 mesta. Novo Prihvatište je u izgradnji, ali u međuvremenu **treba obezbediti odgovarajuća rešenja jer su život i zdravlje ljudi ugroženi**. Pored nedovoljnog smeštajnog kapaciteta, postoje i drugi izazovi. Uslov za prijem u Prihvatište u Beogradu je, između ostalog, potvrda od strane lekara specijaliste psihijatrije da je osoba podobna za kolektivni smeštaj - što ne postoji kao uslov, na primer, u Novom Sadu. **Predlažemo usklađivanje prakse i to na način da se ispoštuju standardi, a očuva ključno obeležje usluge - brz pristup istoj, kao i pristup svima kojima je usluga potrebna**. Takođe, **aktuelna zgrada Prihvatišta nema infrastrukturne predulove za neometano kretanje ljudi u kolicima** – nema ni lift, ni pokretnu stolicu. To je bio slučaj i sa prethodnom zgradom namenjenoj ovoj usluzi. Ljudi koji koriste ovu uslugu, svedoče o nedovoljnoj količini i raznovrsnosti hrane koju dobijaju po obroku, tako da su često u situaciji da dokupljuju hranu. **Mesečni novčani iznos** na koji imaju pravo ljudi koji su smešteni u Prihvatište je nedovoljan za dostojanstveno zadovoljavanje potreba korisnika i korisnika (**oko 175 dinara dnevno**). **Pojedine žene i LGBT+ osobe koje su u situaciji beskućništva imaju iskustvo preživljenog nasilja i neophodno je obezbediti im siguran i zaseban prostor za sve aktivnosti** tokom boravka (zasebne sobe, toalete, prostor za provođenje slobodnog vremena). Takođe, nužno je da dobiju adekvatnu podršku i razumevanje kroz senzibilisani, stručni rad.

Kapaciteti Prenocišta u Beogradu su takođe odavno popunjeni (oko 40 ležajeva, sa dušecima između kreveta) i postoje različiti izazovi sa kojima se korisnice i korisnici ove privremene usluge suočavaju. Radno vreme je od 20h do 8h ujutru, ali po svedočenju korisnika, oni **moraju da napuste objekat već u 7h ujutru, dok je napolju još uvek hladno**. I sat vremena na zimi mnogo znači. Poseban problem predstavlja činjenica da se u Prenocištu do “ženske sobe” dolazi prolaskom kroz “mušku sobu”. Pored toga, **Prenocište nema zaseban toalet za žene**. U Prenocištu ne postoji stručni tim, već obezbeđenje i volonteri i zaposleni Crvenog krsta Beograd, te još jednom ističemo da je **neophodna standardizacija ove usluge i uvođenje stručne podrške**.

Uz to, **radno vreme Dnevnog centra** koji je započeo rad u prostorijama istog Prenocišta je **samo tri sata dnevno (10h-13h)**, što je malo vremena za boravak na toplom ili, u slučaju leta, boravak u rashlađenim prostorijama. Zato je **ključno i ovu uslugu standardizovati i omogućiti boravak u adekvatnom prostoru tokom celog dana, i tokom cele godine**. Takođe, do sada nisu obezbeđeni ormari čiji bi ključ imala svaka osoba i gde bi mogla da čuva svoje stvari (ranac, jaknu, telefon i drugo) što je važno zbog bezbednosti, dostojanstva i psihološke sigurnosti.

Napominjemo da je **od ključnog značaja da se naša država snažnije bori i preuzme odgovornost za rešavanje društvenih problema siromaštva i beskućništva**. Takođe, neophodno je i da uvede **mrežu adekvatnih usluga podrške i usluga koje bi imale preventivni karakter**. Skladno [novoj rezoluciji UN-a](#) iz decembra 2025. godine, koja se direktno bavi problemom beskućništva, pozivamo nadležne da konsultuju ljude u situaciji beskućništva prilikom razvoja politika i programa, kao i da se uslovi u pomenutim uslugama konačno unaprede. Organizacije članice Mreže za borbu protiv beskućništva nastaviće da prate stanje i direktno pomažu ljudima u potrebi, kao i da izveštavaju javnost.

U Beogradu,

24. februar 2026. godine

Saopštenje potpisuju sledeće članice Mreže za borbu protiv beskućništva:

Liceulice

Mreža psihosocijalnih inoacija – PIN

Adventistički razvojni i humanitarni rad – ADRA

Centar za socijalne politike – Klikaktiv

A 11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava

Savetovalište za povratnike Caritas-a Srbije